

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXXV. De Aëtio Syro Eunomii magistro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

λολλιανῶ, καλέσῃ καίσαρ, τῆ ἑκτη ἔ νοεμ-
 βρίς μιλῶς παρὶ μὴν ἐν ἰουλιανῶ, ἐν τῷ μὲν
 τῆτο βιβλίῳ ποιησόμεθα μνήμην Κωνσταν-
 τίνου ὅτι ἐκ τῆ ἐν ποσὶ κακῶν ἡσυχάσας, ἔπι
 τὸν ἐκκλησιαστικὸν αὐθις πόλεμον τὴν οἰκείαν
 ἔπεπε γνώμην ἐκ γὰρ ἔ σιρμίῃ ἔπι τὴν βα-
 σιλευσαν πόλιν ῥώμην ἀπιῶν, σιμόδοον ἔπι-
 σκόπων αὐθις ἐκήρυξεν, καὶ πινας τῆ ἀνατο-
 λικῶν ἔπισκόπων ἔπι τὴν γαλλίαν ἀπεύδεν
 ἐκέλευσεν ἐν ταυτῶ ἵέναι καὶ τὰς τῆ ἑσπε-
 ρίων μερῶν παρεσκευάζεν ἐν τοσάτω ἵ τὰ-
 των ἔπι τὴν ἰταλίαν ᾠδασκοδιάζομένων πο-
 ρεύεας, τὰ δὲ ἔπισωπέθη ἡμέρας ἰεὶ μὲν
 ὁ τῆ ῥώμης ἔπισκοπος ἔτελεύτησε, πέντε
 παρὰ τοῖς δέκα ἐνιαυτῶς τῆς ἐν αὐτῇ ἐκκλη-
 σίας παρὰ τῶς λιβέρτου ἵ, αὐτῆ τὴν ἔπισκο-
 πὴν διαδέχετῃ.

A Lolliano Consulibus, die septimo Idus
 Novembris. Ac de Iuliano quidem in
 sequenti libro dicturi sumus. Constan-
 tius vero malis quibus premebatur jam
 sedatis, ad bellum Ecclesiarum compo-
 nendum mentem suam denuo conver-
 tit. Sirmio igitur digressus & ad urbem
 regiam tendens, rursus Episcoporum
 synodum indicit: & quosdam ex Orien-
 talibus Episcopis in Italiam properare,
 eoque etiam Occidentales Episco-
 pos convenire jubet. Interea temporis
 dum isti proficisci in Italiam parant, Iu-
 lius Romanæ urbis Episcopus ex hac lu-
 cemigravit, cum per quindecim annos
 ejus loci Ecclesiam administrasset: Li-
 berius vero in ejus Episcopatum suc-
 cessit.

C A P. XXXV.

De Aetio Syro Eunomij magistro.

Κεφ. λε.

Περὶ αἰτίου τῆ φύου, τῆ δὲ θεολογίας εὐνομίαν

ΕΝ δὲ ἀνλοχεία τῆς συρίας, ἕτερον ἔπε-
 φῆναι αἰρεσιάρχης αἰετιου, ὁ ἐπικληθεὶς αἰ-
 δεου. ὅτι τὰ αὐτὰ ἐφρονεῖ δρεῖω, καὶ τῶ
 αὐτῶ συνεκρότει δόξαν παρὰ τῆ δρεϊανί-
 ζοῦσας διεκρίνετο, διότι ἀρειον εἰς κοινωνίαν ἐδέ-
 ξαντο ἀρειου γὰρ, ὡς πρότερον ἐφῆν, ἕτερον
 καὶ διάνοιαν φρονῶν, ἕτερον τῆ φωνῆ ὡμολό-
 γησεν, ὅτε τὸν ἐν νικαίᾳ τῆς σιμόδος τύπον
 δεχόμενος καθυπέγραψε, τὸν τότε βασιλέα
 πλανῶν διατέτο μὲν ἐν καὶ αἰετιου πρὸς ἀ-
 ρειανῶς διεκρίνετο ἢ καὶ πρότερον αἰετιου
 αἰρετικὸς ἀνθρώπος, καὶ τῶ ἀρείῳ δόματι συνη-
 χορεῖν διαπύρως ἔσπευδεν ἐν γὰρ τῆ Ἀλεξαν-
 δρεῖα μικρὰ παιδευθεὶς, ἀναζεύγῃσι καὶ κα-
 ταλαῶν τὴν ἐν συρία ἀνλοχείαν, ἐντευθεν
 γὰρ, ὑπὸ λεοντίου ἔ τότε τῆς ἀνλοχείας ἐπι-
 σκόπος χειροτονεῖται διάκονος· εὐθύς ἐν ἔξε-
 νοφῶναι τὰς ἐντυγχάνοντας τῆτο ἵ ἐποίησεν,
 ταῖς κατηγορίαις δρεϊστοτέλης πσεύων βι-
 βλίον ἵ ἔ τως ἐστὶν ἐπιγεγραμμένον αὐτῶ ἔξ
 αὐτῶν τε διαλεγόμενον καὶ ἑαυτῶ σόφισμα
 ποιῶν ὅσα ἡδέιο, ἔ δὲ παρὰ τῆ ἐπσημόνων
 ἔμαθε τὸν δρεϊστοτέλης σκοπὸν ἐκείνος γὰρ διὰ
 τὰς ὁφισίας τῶ φιλοσοφίαν τότε χλευά-
 ζοῦσας, γυμνασίαν ταύτῶ συγγραψας

Tunc etiam apud Antiochiam ur-
 bem Syriæ novus hæresiarches e-
 merfit Aëtius, cognomento Atheus.
 Hic cum Ario quidem consentiebat,
 eandemque cum illo opinionem tue-
 batur. Verùm ab Arianorum partibus
 se idcirco sejunxit, quòd illi Arium ad
 communionem recepissent. Arius e-
 nim, sicut antea dixi, aliud in mente
 clausum gerens, aliud ore professus,
 Nicænæ synodi formulam suscipiens,
 subscriptione sua firmaverat, ut Impe-
 ratorem qui tunc temporis regnabat,
 circumveniret. Hanc igitur ob causam
 Aëtius ab Arianis sese abrupit. Erat
 porro Aëtius jam antehac hæreticus,
 & pro Arij dogmate ardentissime pro-
 pugnare consueverat. Nam cum Alex-
 andriæ leviter admodum institutus fu-
 isset, inde reversus est Antiochiam Sy-
 riæ, ex qua civitate erat oriundus. Illic
 à Leontio qui tunc Antiochenæ urbis
 Episcopatum gerebat, diaconus est or-
 dinatus: ex templo igitur eos quibuscum
 colloquebatur, sermonem novitate ob-
 stupefecit. Id autem agebat, fretus
 categoriis Aristotelis: is liber est ab
 auctore ita inscriptus, ex quarum præ-
 ceptis disputans, non animadvertit
 se in suam ipsius fraudem captiosas
 argumentationes componere: nec
 ipsius Aristotelis mentem didicit ab
 eruditis. Nam Aristoteles propter So-
 phistas qui ea tempestate philosophiam

R

deridebant, hanc exercitationem con- A
scripsit adolescentibus, artem differen-
di per sophisticas ratiocinationes sophi-
stis opponens. Quocirca academici
Philosophi qui Platonis & Plotini libros
exponunt, ea reprehendunt quæ ab Ari-
stotele sunt subtiliter & argute dicta.
Verum Aetius, quippe qui academi-
cum præceptorem nactus non esset, ad
sophisticas categoriarum argumenta-
tiones adhaesit. Quamobrem intelli-
gentiâ assequi non potuit, quomodo es-
set ingenita generatio, & qua ratione
id quod genitum est, coæternum esset
illi qui genuit. Cæterum adeo me- B
diocri doctrinâ præditus, & sacrarum
literarum imperitus erat Aetius, & in
uno contendendi studio exercitatus;
quod quivis etiam agrestis facillè conse-
qui possit: ut ne veterum quidem scri-
ptorum qui sacros Christianæ religio-
nis libros interpretati sunt, usum ullum
aut peritiam haberet: sed Clementem
& Africanum atque Origenem, viros
omni genere doctrinæ excultos, profu-
sus aspernaretur. Composuit autem
epistolas tum ad Imperatorem Constans
tum ad quosdam alios; in quibus
longas texit disputationes, & argu- C
menta sophistica proponit. Quam ob
causam, & sic est cognominatus. Ac
licet eadem cum Arianis & diceret &
sentiret, ab iis tamen ipsis qui per-
plexas ejus argumentationes intelligen-
te non poterant, hæreticus est judi-
catus. Ob id pulsus eorum Ecclesia,
hanc speciem præ se tulit, quasi ipse se
ab eorum communione se junxisset. Ma-
nentque hæc ab illo propagati, ij
qui olim quidem Aëtiani, nunc autem
Eunomiani dicuntur. Eunomius e-
nim qui notarius ejus fuerat, & inanem
illam ac verbosam disputandi rationem
ab eo didicerat, sectæ illi postea præ-
fuit. Verum de Eunomio uberius suo D
loco dicturi sumus.

CAP. XXXVI.

De Synodo Mediolanensi.

PER idem tempus in Italia conven-
erunt Episcopi: ex Orientalibus qui-
dem haud multi. Plerosque enim eo-
rum aut senectus, aut itineris longitu-
do, domi detinuerat. Ex Occidentis
autem partibus plures quam trecenti
adfuerunt. Siquidem Imperator præce-

τοῖς νέοις, τὴν διαλεκτικὴν τοῖς Θεοφίλοις
διὰ τῶν Θεοφισμάτων ἀντέθηκεν οἱ γὰρ ἐφε-
λικοί τῶν φιλοσόφων, τὰ πλάτωνος καὶ
πλωτῖνος ἐκπιθέμενοι, ἔξελέγησαν τὰ τε-
χνικῶς παρὰ δρισητέλους λεγόμενα· ἀλλὰ
ἀπέφθεκεν ἐφελικῶς μὴ τυχὼν διδασκαλίας,
τοῖς ἐκ τῶν καθηγοριῶν Θεοφισμασι συνε-
πέμνε· δὲ ἔτενοῦσαι δεδωκῆ, πῶς ἐστὶ
ἀγρηθὸς γήνησις, ἔστω τὸ γήνησις
συναϊδίον ἐστὶ τῶν γήνησις· ἔτω ἡ ὀλι-
γομαθῆς ὁ ἀεὶ, καὶ τῶν ἱερῶν γραμμα-
των ἀμύθη, τὸ ἐρετικὸν ἡ καταρθῶκει με-
νον, ὅπερ ἀνὰ καὶ ἀγροϊκὸς πεποιθήσεν, ὡς με-
τε τῆς δευτέρας τῆς τὰ χριστιανικὰ λόγια
ἐμμενέουσαν ἀσκηθῆναι, πολλὰ χαρῆς
φράσας τοῖς πατρὶ κλήμενα, καὶ ἀφελικῶ-
ν, καὶ ἀεργῶν, ἀνδρας πάσης Θεοφί-
ἐπισήμονας· ἐπιστολάς τε συνεκάθησε περὶ
τὸν βασιλέα κωνσταντῖνον, καὶ πρὸς ἑτέρας
τινας, ἐρεχελίας συμπλέκων καὶ Θεοφί-
τα μελετῶν διὸ καὶ ἐπεκαλεῖτο ὁ ἀεὶ
ἀλλὰ εἰ καὶ τὰ αὐτὰ τοῖς δευτερευούτων ἐπι-
τη, ὅμως ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐδυναμίσθη
συνεῖναι τὸ παρῆκελές τῶν συλλογισμῶν,
ὡς ἀίρετικὸς ὁ ὁμόφρων αὐτοῖς ἐνομιζέσθαι
διατέτο ἔξελαθεῖς τῆς αὐτῶν ἐκκλησίας,
ἔδοξεν αὐτὸς μὴ βρέλαθαι κοινωεῖν αὐτοῖς
καὶ νῦν εἰσὶν ἔξε κείνης, οἱ τότε μὲν ἀ-
πανοὶ, νῦν ἡ ἐνομιανοὶ προσαγορευόμε-
νοὶ χρόνῳ γὰρ ὑστερον ἐνόμιθη, ταχυγρη-
φῶν κείνης, καὶ ὑπὸ αὐτῶν παρῆκε-
θεῖς τὴν ἀίρετικὴν λέξιν, ἔστω τῶν τότε
περὶ τῆς πατρὸς μὲν ἐν ἐνομιᾷ καὶ χῶ-
ἐρμεν

Κεφ. λς'.

Περὶ τῆς ἐν Μεδιολάνῳ συνόδου.

Τότε δὲ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ συνεήλθον ἐπι-
σκοποὶ, τῶν μὲν ἀνατολικῶν ἐσφαι-
ρα πολλοὶ, ἐπεὶ τοὺς πλείους αὐ-
τῶν τὸ τῆς ἡλικίας γῆρας, καὶ τῆς ὁδοῦ
τὸ διάστημα παρῆναι ἐκώλυεν τῶν ἐπι-
εσπειῶν, ὑπὲρ τοὺς τετρακοσίους ἀπὸ
τησαν πρὸς αἴμα δὲ ἦν τὸ βασιλεῖ